

řízením průvodním, t. j. důkazním řízením podle civilního soudního řádu, neboť, jak to lépe nyní § 16 první novely k obč. zák. vyjadřuje, když prostředky nesporného řízení k zjištění jich nestačí, k čemuž doložití sluší, že prostředky tyto stačí pravidelně, když záležitosti jen v úředních spisech a v jiných dokladech a nikoli ve výsledku svědků nebo stran. A tak tomu také jest v souzeném případě, neboť soud, má-li zahájit řízení dle zákona o zrušení svěřenství a poměry majetkové podle něho opravit, což se děje v řízení nesporném, třebaže to zákon výslovně nepraví, musí si napřed uvědomiti a tedy, je-li to sporno rozhodnouti, zda opravdu jde o majetek svěřenský a otázku tu rozhodne si podle hořejších vývodů v cestě nesporné.

Čís. 8703.

Zámečnictví na velkostatku pro jeho potřeby nepodléhá předpisům živnostenského řádu. Na poměr učně v takovémto zámečnictví vztahují se předpisy občanského zákona o služební smlouvě.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv II 70/28.)

Žalobce byl učněm zámečnictví na velkostatku žalovaného. Byl dne 18. března 1927 propuštěn, domáhal se zaplacení mzdy za tři měsíce. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud přisoudil žalobci mzdu jen za šest dnů. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Výsledkem zámečnického mistra H. jest zjištěno, že svědek byl zaměstnán jako zámečnický mistr na panství žalovaného s pevným měsíčním platem a že pracoval výlučně pro potřebu velkostatku, aniž konal pro třetí osoby zámečnické práce. Třebaže nelze říci, že činnost H-ova spočívala ve zpracování vlastních výrobků panství, nedostává se tu ani na straně H-ově ani na straně majitele panství nutného, k výdělku směřujícího požadavku »živnostenského« provozování, nýbrž jde tu o vedlejší živnost prvovýroby ve smyslu čl. V. písm. a) uvoz. patentu k živnostenskému řádu ze dne 20. prosince 1859, čís. 227 ř. zák., na niž se podle onoho místa zákona a podle (tam otištěného) výnosu ministerstva ze dne 31. ledna 1921, čís. 6654 nevztahují ustanovení živnostenského řádu. Jde tu sice o učební poměr, avšak jen mezi H-em a žalobcem, a to se svolením zaměstnavatele H-ova. Ujednání mezi žalobcem a správou panství jest obyčejnou služební smlouvou, již lze rozvázati výpovědí té neb oné strany. Žalovaný zastavil dne 18. března 1927 žalobci placení mzdy s okamžitou platností. Podle § 1159 obč. zák. bylo však dáti týdenní výpověď a přísluší proto žalobci mzda za šest pracovních dnů.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), leč neprávem. Odvolací soud právem vyvodil ze skutkového stavu věci, který považoval za zjištěný, právní závěr, že mezi žalobcem a žalovaným nebyl právní poměr majitele živnosti k učni, který by bylo posuzovati podle živnostenského řádu. Právem vyslovil, že podle čl. V. písm. a) uvozovacího zákona k živnostenskému řádu nepodléhá a nepodléhalo zámečnictví provozované na velkostatku žalovaného předpisům živnostenského řádu. V napadeném rozsudku jest uveden výnos ministerstva obchodu ze dne 31. ledna 1921, čís. 6654, ve kterém se praví, že kovářství provozované velkostatkem pro vlastní potřebu není činností podléhající ustanovením živnostenského řádu. Tento názor odpovídá duchu zmíněného čl. V. uvoz. zákona. Tomu není na závalu, že žalobce byl jako zámečnický učeň ohlášen u společenstva a že dostal výučný list, vždyť zámečnický mistr H., který měl učení vésti, provozoval živnost ve smyslu živnostenského řádu. Týž názor byl vysloven ve výnosu ministerstva obchodu ze dne 2. května 1922, čís. 13.857, ve kterém se praví: »Jestliže velkostatky zaměstnávají osoby určené k výkonům kovářským a podkovářským pro potřebu velkostatku, provozují tyto osoby živnosti ve smyslu živnostenského řádu.« S tímto názorem jest souhlasiti a je ho použití obdobně i na ostatní kategorie řemeslníků zaměstnaných při velkostatech; tak i výnos min. obch. ze dne 18. července 1922, čís. 31.892/22. Ale tím vším se nestalo zámečnictví provozované na velkostatku žalovaného živnostenským podnikem ve smyslu živnostenského řádu. Poměr žalobcův k pachtýři velkostatku a později k vlastníku podléhal jako služební poměr předpisům občanského zákoníka. Byl původně úplatný a mohl býti vypovězen. Dnem 18. března 1927 byl plat zastaven a žalobce zůstal dále v učení. Tím byl úplatný pracovní poměr vypovězen, neboť žalobce mlčky přijal podmínku, že nebude dostávat plat. Žalobce nemá tudíž nároku na mzdu od konce zákonné výpovědní doby do konce svého zaměstnání v dílně žalovaného ani ze smlouvy ani ze zákona.

Čís. 8704.

K hotovosti zápůjčky stačí, že zapůjčitel místo hotové výplaty se svolením vypůjčitelovým prohlásí, že zapůjčené peníze jsou u něho k volnému použití v úschově pro vypůjčitele.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv II 315/28.)

Žalobu o spravení záznamu zástavního práva pro zápůjčku procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání. V otázce o níž tu jde, uvedl v